

Wol in woord

Waardevol

Oorspronklik

Langslewend

Gawie van Wyk, produksie-adviseur: Nasionale Wolkwekersvereniging, Noord-Kaap

Wolvesel van wolskape is sekerlik een van die natuurwonders van die skepping. Wanneer die wolvesel ontleed word, is dit duidelik dat dit nie deur die mens gemaak kon wees nie en dat dit ook nie so volmaak deur die mens, met al die tegnologie tot sy beskikking, nagmaak kan word nie. Omdat wol 'n natuurlike vesel is, het dit besondere eienskappe, soos dat dit brandbestand, warm, waterwerend en sag is. Wolprodukte het ook 'n lang lewensduur.

Wolkwaliteit

Wol word gemeet of beoordeel aan ses fisiese eienskappe:

- fynheid
- treksterkte
- skoonopbrengs
- kwaliteit
- lengte
- voorkoms (olie en kleur).

Wolkwaliteit is dus een van die ses eienskappe. Net kwaliteit en voorkoms word subjektief beoordeel. Die ander vier kan objektief gemeet word.

Wolkwaliteit word gedefinieer as wol met 'n duidelike en reëlmatige karteling, die sagtheid van aanvoeling en die aan- of afwesigheid van afwykende vesels. Die karteling in wol kan vergelyk word met die vorm van 'n sinkplaat. Kwaliteit speel in die praktyk 'n belangrike rol by die bepaling van veseldikte. Hoe duideliker die kartels, hoe beter is die kwaliteit. Die aantal kartels per 25 mm gee 'n aanduiding van die fynheid van wol. Hoe meer kartels per 25 mm, hoe fyner is die wol. Goeie kwaliteit gee ook goeie staankrag aan die vesel en verwerkers van wol neem dit in ag as 'n kenmerk wat die verwerkingsproses beïnvloed.

Wolboere selekteer en teel al vir jare vir wolskape met goeie kwaliteit. Hierdie eienskap is ook hoog oorerflik.

Kwaliteit wol

Wolkwaliteit is maar een eienskap van wol en daarom fokus wolboere meer op die kwaliteit van wol wat al die eienskappe insluit. Dit kan vergelyk word met 'n appel. As ons praat van 'n kwaliteit appel, dan verwys mens na sy voorkoms, grootte, smaak en sagtheid. Elkeen van die eienskappe het 'n invloed op die kwaliteit. So verwys treksterkte na hoe gesond die vesel gegroei het. Al hierdie eienskappe saam bepaal die prys van die wol, wol se verwerkingspotensiaal en die doel waarvoor die verwerkte wol gebruik gaan word.

Verskil in wolkwaliteit tussen streke en provinsies

Daar is nie werklik 'n verskil in wolkwaliteit tussen provinsies nie. Die rede hiervoor is dat wolboere binne hul omgewing diere selekteer en teel wat daarby aangepas is en dus die verlangde wol-eienskappe het. Goeie wolkwaliteit kom dus oor die hele land voor.

Klimaat

Weersomstandighede kan egter 'n invloed hê op die kwaliteit van wol. Baie nat en/of baie droë toestande kan veroorsaak dat wol verkleur of swakker groei met laer skoonopbrengste. Weereens het wolboere uit jare se ondervinding diere geselekteer wat by hierdie omstandighede aangepas is.

Voeding en siektes

Voeding speel 'n groot rol in die produksie van wol. Ooie wat lammers soog, se wol word die ergste geraak deur 'n tekort aan die nodige voeding. Wanneer voeding drasties verswak, veroorsaak dit 'n breek in die wolvesel. Die vesel groei stadiger en word fyner. Gevolglik kan die wol by hierdie punt breek as dit aan spanning blootgestel word (trekkrag of treksterkte). Die vesel kan op verskeie plekke breek. In die verwerkingsproses is dit nadelig, veral in die kam-proses. Uiteraard behaal hierdie tipe wol ook 'n laer prys.

Siektes wat gepaard gaan met hoë koors by wolskape, kan ook veroorsaak dat die wol breek, omdat dit wolgroei belemmer. Wolkwaliteit per definisie word baie min deur siektes of klimaatsomstandighede beïnvloed. Die kwaliteit van wol daarenteen word beïnvloed, aangesien van die wol-eienskappe gevoelig is vir veranderende omstandighede.

Vir meer inligting, skakel die outeur by 083 2703 161.

OUTEURSAFSTANDDOENING

Ek verklaar en bevestig dat ek die artikel gelees en nagegaan het en bevestig dat die inhoud korrek is en dat ek geen eis hoegenaamd teen Afgriland of AFGRI Bedryfs Beperk of Big Door het of sal hê vir enige fout, weglating of onjuistheid in die artikel vervat nie. Ek verklaar hiermee dat met ondertekening hiervan ek hiermee Afgriland en/of AFGRI Bedryfs Beperk of Big Door skadeloos stel teen enige eis/eise hoegenaamd wat mag ontstaan as gevolg van die publikasie van die artikel in Afgriland.